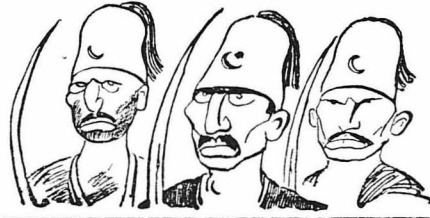

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥΣ ΘΡΙΑΜΒΟΥΣ ΤΟΥ 21

Η ΑΛΩΣΙΣ ΤΗΣ ΤΡΙΠΟΛΙΤΣΑΣ

Η πρωτεύουσα του Μωρηά στα 1821. Τα χαρμάνη της και τα μπουντρούμια της. Οι Έλληνες την περιτριγύριζαν. Ένας δραματικός διάλογος. Η Εφοδός, Ο Άλλη Τσεκούρας και ο Θανάσης Αγκυρές. Σφαγή και τρέμος. Οι δερβίσηδες κρύβονται. Η τιμωρία ενός προδότη. Τα κανόνια της «Μεγάλης Τάμπας». Τραγικά επεισόδια. Ο «πλάτανος της κρεμάλας» και η έργη του Κολοκοτρώνη.

Ένα από τα σημαντικότερα γεγονότα της Έπαναστάσεως υπήρξε και η Άλωση της Τριπολιτσάς από τους Έλληνες, στα 1821.

Η Τριπολιτά, κατά την εποχή της Τουρκοκρατίας, ήταν η προτελευταία όλης της Πελοποννήσου και έδρα του Πασά του Μωρηά. Από την άρχη της Έπαναστάσεως, οι διάφοροι Όθωμανοί αρχάδες είχαν σ' αυτή μεταφέρει τα χαρμάνη τους και τους θησαυρούς τους, για να τους εξασφαλίσουν από τις τύχες του πολέμου.

Η πόλις ήταν τειχοχυρισμένη και περιλάμβανε πολλά επίσημα γκιάρια, μεταξύ των οποίων και το περιήριο Σεράγι, χτισμένο στο βορειοδυτικά αυτής, δηλ. το Διοικητήριο.

Μετά τη νικηφόρα μάχη του Βαλτεσιού, οι Έλληνες, υπό τη γενική άρχηγή του Θεού Κολοκοτρώνη, έπολιοχησαν από παντού την Τριπολιτά, την Έξωσαν σαν σε σιδερένιο στεφάνι και την έσφιγγαν να παραδοθή. Σχεδόν όλος ο ένοπλος Μωρηάς την έπολιοχυρισε. Έκτος των Κολοκοτρωνιάων, ήταν εκεί ο Μανωγιάννης με τους Μανιάτες του, ο Δεληγιάννης, ο Αναγνωστόπουλος, ο Κρεββάτις και άλλοι με τα παλιάρια τους, καθώς και οι Έπισκοποι Γερμανός και ο Βρεσθένης Θεοδώριτος.

Ένθουσιασμος άπειργατος και μανία έκδικήσεως κατείχε τους πολιορκητάς. Γιατί ήξεραν ότι μέσα στα μπουντρούμια της Τριπολιτσάς ήταν φυλακισμένοι όλοι σχεδόν οι άρχηγείς και πολλοί γόνιτες πρόκοποι του Μωρηά, πρόσωπα ιερά και άγλαίμηνα.

Η πείνα, η δίαια, η άρρώστειες έφείζαν τους πολιορκημένους Τουρκοους, και μάταια έπεριμέναν βοήθεια. Τη φρουρά της πόλεως άποτελοούσαν τριούς Άλβανοί, οι όποιοι κατείχαν και τις πύλες.

Στις 12 Σεπτεμβρίου 1821, οι Τουρκοοί έστειλαν άνθρωπούς του να διαλαοματευθούν την παράδοσι της πόλεως. Η συνάντησις έγινε στο Έλληνικό στρατόπεδο. Περιεργα είνε τα πρακτικά της συνουμίας αυτής. Ίδού ένα κομμάτι, όπως το διάλεσε ο ιστορικός Φύλιμος :

«Μετά τας συνήθεις προσήσεις, προσήχθη αυτοίς δάσμιον άραβικόν (καχέις), (καφέις) και μετά τ' άμοιβαία συνήθη παραύνα, πρώτος έλαβε τον λόγον ο ΣΕΧ ΝΕΤΣΗΠ ΕΦΕΝΤΗΣ : — Ειπέτε μας στον Θεό σας, τί πράγματι είνε ταύτα και ποιά τα αίτια ; «Είστι μού είσαθε οι Μωραίτες, ή όλο το μιλίτι σας (το γένος σας) ; Έχετε κανένα κεράλι (άρχηγόν) ; Είστι άκουμισμένοι εις κανένα κισάλη (ήγεμόνα) ;

ΓΕΡΜΑΝΟΣ, (Ο έπισκοπος Παλαιών Πατρών) : — Ηαίς, μη ήμιορύνιτες πλέον να ύποφέρουμε τα τόσα δεινά, όπου από σας έδοκιμάσαμεν, άπεφασίσαμεν έν τοιούτον. Και ή Εδρώπη βλέπουσα τα δίκαια μας άπεράσει να μς βοηθήση.

Άλλ' ο Τουρκοός πληροεχούσις έπέμεινε να έξικριχούση άν ή Επανástασις έστιρζόνταν στη βοήθεια ζήνης Δυνάμεως. Τότε ο Αναγνωστόπουλος ανέλαβε να τους διαφωτισή, δηλαδή να τους άπεγοητεύσει, και τούς ειπε :

«ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ : Η Εδρώπη και ή Ρωσσία μς έξοηθοσαν, μυστικά ύμωσ, διά την φιλικήν ύπου εις το φαινόμενον εταμ με τον Σουλτάνον. Άλλ' ύταν ειδώ ή Ρωσσία τον ένοικίδιον θάνατον του Πατριάρχου μας Γρηγορίου, άπεφάσισε τον έξολοθρεμύν της Τουρκικής διοικησεως και του άρχηγού αυτής. Τούτο ύμωσ έχρηάζετο ν' άποφασισθή με την γνώμη και των έπιλοπιτών βασιλέων της Εφρώτης' διά και έγινε συνένεισις αυτών εις την Βιέννην, οι όποιοι και τό άπεφάσισαν, κόμνοντες άρχήν να μς βοηθούν πλέον εις τό φανερόν.

ΔΙΒΑΝ ΕΦΕΝΤΗΣ : — Το θέλημα του Μεγαλοδύναμου είνε μεγάλο. Σαράντα τώρα χρόνους ή Φραγκιά και μάιλια ο Μόνκοβος έβλεαν από νου τους να χαλάσουν την Τουρκία. Ο Θεός όμως την έφύλαξε' ώστε για να γαθή ή να μένη, αυτό κρέμεται από τον Θεόν και όχι από τον κισάλην της Μοσκοβιάς (Ρωσσίας).

ΓΕΡΜΑΝΟΣ : — Αντά βέβαια κρέμονται από τον Θεόν.

ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗΣ : — Και τί μεραμέτι (έλεος) ζητάτε από τον Θεόν, όταν σείς έφυλακίσατε τους προσοτούς και τους άρχηγείρις μας και τους έδασανίσατε ;

ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ (άποτεινούμενος

προς τους πολιτικούς) : — Τι τα θέλετε αυτά ; Άν τ' άματά άς τους ύποχρεώσουν να δολογήσουν νικημένον τον έαυτον τους, άς σταχασθούν καλά κ' άς παραδοθούν. Άν δέν δώσουν τ' άματα, τούς τά παίρνουν ! (Κτυπά την χείρα επί του έφους).

Και ο ιστορικός σημειώνει, ότι «η άποφασιστική αυτή παρατήρησις του Κολοκοτρώνη έξοφε το νήμα της άζαρολογίας και περιτολογίας των άλλων».

Οι Όθωμανοί πληροεχούσιοι Ξαναγύρισαν κατόπιν στην πόλι, γοησι άποτέλεια, ή πολιορκία έγινε στενωπότερη και ή πείνα έφείζε τους πολιορκουμένους. Τέλος οι Άλβανοί φρουροί έδύλωσαν άντοτάσια.

Στις 20 και 21 Σεπτεμβρίου συνέβησαν σκηνές σαραξιακόδιες. Οι Τουρκοοί στρατιωτικοί άνοιξαν μια από τις πόλες, για να βγούν τα γυναικόπαδα, ν' άλαμφούσαν άπ' αυτά. Σάν χειμαρρός έξεβήσαν τότε από την πόλι ή κτυπά και τα παιδιά, ως τέσσερις χιλιάδες ψυχές. Επήγαναν σε φανερό κίνδυνο, άλλα δέν μοσοούσαν πιά ν' άνθξούν στις στερήσεις. Τις γυναικίς — που είχαν τα πρόσώπα τους σκαπαμένα με το μαυιάκι — έλάτταναν οι Άλβανοί φρουροί της πόλεως. Οι άρχηγοί του Έλληνικού στρατούδου, βλέποντες το θέμα και καταιαδιώνοντες ότι ή Έξωσα των γυναικόπαιδων όφείλει τους Τούρκους, έφείξαν άμέσως με τα γαταγία γυνά :

— Πισο ! Πισο ! έφώναξαν άπλαήτητα.

Το θέμα πήρε έτσι τραγικώτατη φάσι. Οι Έλληνες έσπορζωναν τα γυναικόπαδα προς τα μέσα, άλλα και οι Τουρκοοί τα άντέσπορζωναν προς τα έξω με πυροβολισμούς.

Ο ούρανος γέμισε από γορηές κρυγιές και κλάψεις : — «Αιών ! Αιών ιστών !» έφώναζαν, κ' έσφιγαν στη λάσπη κ' έποδοπατιούνο τ' άτιμα γυναικόπαδα.

Τότε έδύγχε από την πόλι και ο δραγομάνος του Μωρεώς Σταυράσης Ιωβίσης με την οικογένειά του. Αύτον τον κατηγορούσε ο Έπισκοπος Γερμανός ότι έπρόθεσε τα μυστικά της Φιλίπης Έταρειας, τον ύποστηριζε ύμωσ ο πάλαιοντος Κρεββάτις λέγοντας, ότι φάνηκε ζήσησις στους φυλακισμένους άρχηγείρις. Ο Κολοκοτρώνης διάταξε να συλλάβουν τον Ιωβίση και να τον φυλακίσουν, ως τότε συνέβη το στρατιωτικό διαζήτημα.

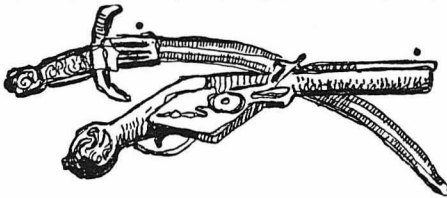
Στις 23, ήμερα Παρασκευή, έσομφώθη στον ύψηστο βαθμό ή άνομιλία ή Τουρκοοί άρχηγοί συνάχτηκαν σε μεγάλο συμβούλιο στην εφρώτην αήλη του Σεραιού, αρχηγοντες έτσι τα όργανοματα άντεπράστατα. Μόνο στη λεγομένη Μεγάλη Τάπια έμειναν λίγοι πυροβολητά πιά στα κανόνια τους. Και τότε συνέβη το άκόλονθο :

Ένας Έλλην στρατιώτης, Μαυόλης Ντούνας όνόματι, έξεινος και τολήμης άνθρωπος, έπιασε φίλια μ' έναν Τουρκοο πυροβολητή, φροφόντα στον προαύωνα της λεγομένης «Πόρτας του Άναπλιού». Τόν Τουρκοο αυτό έτρεχε να τον γνωριζη από τον καιρό πού ήταν στην Κοωντατινούπολι. Από τη μά κουντένα στην άλλη, τον παρέφερε ως στο στρατόπεδο των Τωσκώνων, όπου τον περιπορήθηκαν, και τον άφρισαν να Ξαναπάσι στη θέσι του. Στις 22 ο Ντούνας τού έφερε φρομιά και φητό κρέας. Ο Τουρκοός έφαγε κ' είχαριστήθη. Στις 23 ο Ντούνας Ξαναήγαγε με ειδώ άλλους Τωσκώνους. Ο Τουρκοός τον ανέβασε στο κανονοστάσιο. Την ώρα εκείνη οι άλλοι πυροβολητά έλειπαν και ο Ντούνας, βρισκοντας την ειδικαία κατάλληλη, άρταξε τον Τουρκοο από τη μέση, τον έδεσε, τούβλασε το στομά, και με το χέρι εκάλσε τους πληθύν Έλληνες, από το σώμα του Κεράλα και του Βαλοαή !...

Άμέσως, σκαμφαλόνοντας ο ένας στον όμο του άλλου, άνέβηκαν στο τειχος περι τους πενήτα Έλληνες, έσορζώθησαν λίγο μέσα, έστησαν στο εκεί σεργάι του Μουσταφά Βέη την Έλληνική Σημιαία και άνοιξαν την «Πόρτα του Άναπλιού». Τότε ύμωσαν μέσα πολυάριθμα Έλληνικά σώματα, ένθουσιασμένα, με τον άρχιμανδριότη Ιερόθεο Άθανασοπούλο μπροστά, κρατουίντα τον Τίμο Σταυρό.

Τότε και οι Σαρπιάτες, με τον Έπισκοπο Βρεσθένης επί κεφαλής, άνοιξαν την «Πόρτα του Μωρεά» και μπήκαν άλλάζοντες, με τον άρχηγό τους Δημήτρη Δεληγιάννη, όρημισαντες από το όζήρωμα του Μανταγαρού, άνέβηκαν στην «Τάπια του Σεραιού».

Οι Μανιάτες, οι Τριπολιτσιώτες, οι

Μεγαλουπολίτες, οι Καλαματιανοί χύθηκαν μέσα από την «Πόρτα του Άγ-Ουανώ».

"Ετσι, ή έφοδος έγινε εύκολη κατά τις 9 π.μ. και από τις έξι πόρτες του περιτειχισμού.

Οι Τούρκοι που ήταν στους προμαχώνες έστεχώθησαν με τους πρώτους πυροβολισμούς, καταπλήρωτοι από την ομίη των Έλλήνων, φειγόντες μέσα στους δρόμους. Άλλοι έληγγαναν να τρυπώσουν μέσα στα σπίτια τους, άλλοι στο Διοικητήριο, Άλλοι κατέφεγγαν στα τζαμιά. Μερικοί αντίσταζοντο και εσφάζοντο, οι περισσότεροι όμως έπεφταν στα γόνατα, φωνάζοντας : «—Αμάν! Αμάν!»

Οί Έλληνες έσπασαν τις πόρτες, έμπησαν στα σπίτια, και εύρισκαν τους Τούρκους μέσα σε ύπνογια, κάτω από καταπακτές, να τρέμουν σαν ζαχαρία... Ό Φύλιμων δίνει όραση την εικόνα των ώρων έξέλιου :

«Έντεθεν, ό περί των όλων πόλεμος συνεκροτήθη εντός της πόλεως, πληρωθείσης θυράων και φρικής. Όποιοί ό άμοιβαίοι άλλαλαγοί των σώματι προς σώμα άταραχομένω ηδη!... Όποιοί ό παθητικώτατος όλοφυμύς γυναίκω και παιδών! Η μάχαρη και τό πυροβόλον άδικακρίως εξέθιζαν έκατοντάδας επί έκατοντάδων, καθ' όλην την πόλιν. Ούδέμια φωνή άνωτερου όρχη-ηού ηκούετο κατά την φοβεράν ταύτην ώραν της πολεμικής μέ-ης».

Στην άρχή, άρκετά Τούρκια σπίτια και ή Μεγάλη Τάπια που έδούλοζε όλη της πόλεως, άντειχαν, καθώς και τό όζυρομένω Μεζτέπ (Σχολείο). Άλλά την ίδια μέρα έκρωεύθησαν όλα τα σπίτια εντός τριών, στα όποια ήταν κλεισμένοι ό έπαύχριδες Καδρά Τράστας, οι Ασασία και ό Άλή Τσεκούρας με τους συγγενείς του. Έκει βρήκε ένδοξο θάνατο ό γενναίος όπλαοχηγός Θανάσης Λαγρές. Άκού ό σημαιοφόρος τον έσοτάσθη στην Πόρτα των Καλαθρότων, ό Λαγρές έπήρε τη σημαία και προηγουέντως στα λεγόμενα Σπίτια των Τσεκουραίων, έχατάλαβε όί ό φανατικός αύτό Όθωναίο ή-ταν άπολασσιμένο μέχρι θανάτου. Ό Θανάσης Λαγρές έβαλε τότε φωτιά στα γύρω σπίτια για να τους στενωγορήσει από παντού, να παραώθει. Ένώ ένθουζε επάνω-κάτω, μια σφαίρα τον βρήκε στο κεφάλι και τον έρωξε νεκρό. Είχε πυροβολήσει ό ίδιος ό Άλή Τσεκούρας. Ό έπιλυτικός αύτός Όθωναίος ήξερε ότι κυμαία ενόπλαχία δέν μπορούσε να περύνει από τους Έλληνες, γιατί στο διάστημα της πολιορκίας έδειξε ζωογόνα διαγωγή, αναγκάζοντας τους Έλληνες τέρες να χωρέσουν μπροστά του, όταν αύτός εκρηπαλούσε με άισχύρ γυναίκα. Όταν ό Μεσοήνιο είδαν νεκρό τον άρχηγό τους, ώρησαν άκούητοι, έπασαν τις πόρτες κι έσφαξαν τον Άλή Τσεκούρα κι όλους τους συγγενείς του.

Την ίδια ώρα, άλλος Λαγρές, ό άδελφός του προηγουέμου, ό Γιάννης, έτερεξ σε άλλη συνοκία, όπου τό σπίτι του περιόρηω χριστιανωμάζω και ποσούδων των Φιλίλων Σωτηρη Κορυφά. Τόν βρήκε χωρμένον από κατόνη, τον άρωσε από τά μαυλία και έξεπλήρωσε τό έργον της εκδιπλώσεως.

Νυκτερινό Ειδύλλιο !... !

Φανακωτικώτατα άντιστάθηκαν μέσα στο Μεζτέπ ό δερσιωάδες, αλλά τά αύτοί έλαβαν την ίδια τυχ... Στο μετωπί, οι Τούρκοι πυροβολήται, συγκεντρωμένοι στη Μεγάλη Τάπια, έστέλναι μπόμπες σε όλες τις διευθύνσεις και δυνάμωσαν την καταστορή. Τέλος, τους σόθηκαν ή μπόμπες και πορωθήθηκαν και αύτοί, στις 24 Σεπτεμβρίου. Ό Δελήματσης του Χουρσίτ έβαλε φωτιά στο Διοικητήριο, για να ζώνη τις μαζμένες εκεί μέσα γυναίκοιες των πασάδων για να μην πέσουν στα χέρια των άπιστων, αλλά έφθασε ό Ηλίας Μαυρομυχαίλης και ό Γιατράκος κι έθωσαν τη φωτιά.

Τρεις ήμέρες έχράτησε ή σφαγή ή άιμάλωσια και ή καταστορή. «Όλη της πόλεως ή επόφραμια μετέβληθη εις ψυχρόν σφαιρείον... Ίδίως ή εκ της πόλης των Καλαθρών μέχρι του Διοικητηρίου λεωφόρος από ληθοστρότον μετεχρηματίσθη εις ποικια-τόστροτον, και ούτε ό πεζός, ούτε ό ίππειος έπάτει επί της γής, άλλ' επί πτωμάτων».

Σέ δύο χιλιάδες ύπολογίζοντα ή σκοπιμότητα πόσης ή-λαίας και φύλου. Ό Θεόδωρος Κολοκοτρώνης πούδ έκού-ιασε να σώσει τά ύπόλοιπα γυναικάκια. Τό Έλληνικό μα-χαιρί έπετε παντού σαν θεία όρη, φάσγανω τιμωρίας κι εκδιπλώσεως, όργανω λυρωμόν.

Μεταξύ των διαφόρων τραγικών έπεισοδίων άναίφρετα και τό έξηξ : Ό όραιος Ηλίας Μαυρομυχαίλης είχε πάρει λάφυρω, από τό χωριό του Χουρσίτ Πασά, μία έξαισία καλλονής γυναίκοις. Στο δούσι απαντήθηκε με τό Γενναίο Κολοκοτρώνη, ό όποιος θέλησε να του πάρη τό ζωντανό λάφυρό του. Ό Μαυρομυχαίλης όμως άντιστάθηκε. Οι δύο άνδρες, με γυναίκα γαταγάνα, ήταν έτοιμοι να πε-τοσοποιον. Εύτυχώς, τί στιγμή έζέηνη, περνώσε ό Νιζη-ταράς. Σταθήκε, είδε τη σσηή και φωνάξε :

— Παλιγκάρια, τί εν' αύτά ; Για μία γυναίκα τώρα διά σκοτωθήτε ;... Σταθήτε να σάς λώσω έχωθ ή διαφορά. Πάρτε μισή ό ένας και μισή ό άλλος...

Και με μία σπαθιά έκοψε από δύο την άτυχη Τουρκο-πούλα !...

ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΣΤΕΙΑ ΚΑΙ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ό κ. Βενιζέλος στην Κρήτη. Τά σημερινά όπλα των Έλλήνων. Η εισβολή του Δράμαλη. Ένα ύπέροχο γράμμα του 'Οδ. Ανδρούτσου. Τό τζαμ του Κεφαλλωνίτη. Ένα άνεκ-δοτε του Κελεκετσώνη, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Κατά τό πρό ήμερών ταξείδι του κ. Βενιζέλου στην Κρήτη, σνέβη και τό έξηξ όραίο :

Ό κ. Βενιζέλος έπήγε σ' ένα χωριό, τό Νεροκούφον, όπου φωτο-γραφήθηκε μαζί με τον χορικό κ. Ι. Μαυρέν, ό όποιος κρατούσε ένα φτυάρι.

— Αυτά είναι πλέον τά σημερινά μας όπλα ! ειπε ό κ. Βενιζέλος στους άρχοτας, δείχνοντάς τους τό φτυάρι.

— Μόνο που έχομμε λίγα, κ. Πρόεδρε, του άπάντησαν οι έξωπνοι Κρήτες χορικοί.

Την εισβολή και κάθοδο του Δράμαλη στην Ελλάδα, ή τότε Έλληναχη προσωνη Κυβέονσης δέν την ένθουζε. Της άνήγγειλε τό γεγονός ό Κολοκοτρώνης, αλλά ή Κυβέονσης δέν τον έπίστευε, γιατί νόμισε πως τά διαδίδη αύτά για να επίτχη τη διάλυσή της.

Υστερα από τον Κολοκοτρώνη έδωσε είδηση στην Κυβέονση για την εισβολή του Δράμαλη ό 'Οδ. Ανδρούτσος, με τό ακόλουθο θαυ-μάσιο γράμμα του :

«Σας στέλνω τριάντα χιλιάδες Τούρκους. Έσως αύτοί σας κάνουν να μονιάσετε και να κυ-τάσετε την πατρίδα. Σας ύπόσχωμαι συγχρόνος να μην όρησω να περύνω άλλο Τούρκο. Τον σερακίο Χουρσίτ—Πασά αναλαβαίναω έχω να τον αγγρωσω !...»

Από Κεφαλλωνίτες ταξείδουοντας κάποτε αν-δύναι να πηγύνουν. Τότε ένας από αύτους άγ-κάλασε τό κατόνη του πλοίου κι' άρχισε να πα-ραλαλή τον άγιο Γεώργιο να τον σώσει, τάζον-τας του πως αν σώθη, θα του πήγαινε στη χέρη τον μια λαϊτάδα ίσια με τό κατόνη μεγάλη.

— Βρε Μπα, τόν λέει ό σύντροφός του, σαν τον άκουσε, θα μοιρώσεις να κρίνεις λαϊτάδα ίσια με τό κατόνη μεγάλη ! Τι κάθουα και τάξες στον άγιο Γεώργιο τέτοια πράματα, μωρέ !...

— Σόλα, βρε κοπέ, του άπάντησε τότε ό Μι-μιά. Ξέρω έχω τό κάνο ! Άμα γιντώσω θα πά στον άγιο πώ κανένα κεράς δέν μπόρσε να φτάσει τόσο μεγάλη λαϊτάδα, τζόγια μου...»

Κάποτε μια γυναίκα ζήτησε κάποια χέρη από τον Κολοκοτρώνη.

— Στατηγέ μου, τού ειπε, κάμω μου αύτό τό καλό και ή μου σιλιάδα σου.

— Σιλιάδα μου ! Τι λές, μοιθ θεούορη ! της άπάντησε ό Κολο-κοτρώνης. Έμεις πολέμοιω για την έλευθερία και σύ θέλεις να γνης σιλιάδα μου !...

Τά λάφυρα, στα χέρια των Έλλήνων ήταν πλούσια. Πολύτιμη λίθω παντός είδους, χρυσά και άργυρά σσηή, κρημπίδια, χρυσά-λτα, βαφήτια γυναικά, Περσικά και Ίνδικά ζώνες, ζωσθώαν-τα ρούχα, κήπιτες μεγάλης αξίας κ.λπ. Στο Έλληνικό στρατόεδο έδημονογήθη τί ακόλουθες μέρες ένα είδος άγούας. Έπίθδειο ύπλοροι πόνσε στα τραπέζια τους και άρωθάν σε έξουελ-στιάζε τιμς τά διάφορα πολύτιμα άντικείμενα. Και ό στρατιώτη, που δέν ήξεραν την αξία τους, τά έδιναν όσα-όσα : Τά μαργαριτώ-ρια έπωλούντο με την όπιά, σαν φουδία ! Τά βαφήτια γυναικά έπληρώνοντο στο τραπέζιο μάζ... χιδίασε κάλας ! Τό δόκω ά-δαμντοζόλλητο χαντάκι του Χουρσίτ Πασά έπωλήθη από τό στρατιώτη Πάνο Σάσω σ' ένα Ύδαίο μεταπορή χίλια χρώσια. Αύτός, άργότερα τό πούλησε στο Μεζιέτ Άλή της Αιγύπτου 130 χιλιάδες χρώσια ! Και όμως άξίζε τό τραπέζιο...

Όταν τέλος έπαψε ή σφαγή και ό Θεόδωρος Κολοκοτρώνης έπέ-ρασε από την κεντρική Πλατεία της Τριπολιτάς, είδε τον περι-φημο πλάτανο, από τον όποιον οι Τούρκοι χωροούσαν τους συλλαβανόμους άματωλούς και κλέφτες. Άναστήναξε ό Γύρας του Μορηά και ειπε : «— Πόσο από τό γενιά μου χωρεάστηκαν εδώ !... Έπειτα με φωνή όργής διάταξε τό παλιγκάρια του :

— Κόψτε τό τό καταραμένο δέντρο !

Και την ίδια μέρα, ό πλάτανος της σιλιάδας και της φρέζης σωφίστηκε κάτω !...